

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **POHOTOVOŠŤ, s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti povinnej **M. V.**, bývajúcej v H., **o vymoženie 289,45 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 11 Er 4997/2006, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. júna 2013, sp. zn. 43 CoE 159/2013, takto

r o z h o d o l :

Konanie o odvolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. júna 2013, sp. zn. 43 CoE 159/2013 **z a s t a v u j e .**

Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a .**

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. júna 2013, sp. zn. 43 CoE 159/2013 **o d m i e t a .**

Povinnej náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších

zákonov v znení neskorších predpisov – ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe rozhodcovského rozsudku z 28. júla 2006, sp. zn. SR 2967/06 vydaného Stálym rozhodcovským súdom, ktorý zriadila Slovenská rozhodcovská, a.s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“). Okresný súd Zvolen uvedenej žiadosti vyhovel a súdneho exekútora poveril vykonaním exekúcie.

Okresný súd Zvolen uznesením zo 4. apríla 2011, č. k. 11 Er 4997/2006-23 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil. Rozhodol s poukazom na § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku a rozhodnutie odôvodnil tým, že účastníci v ním uzavretej úverovej zmluve, ktorá bola spotrebiteľská (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, smernica Rady č. 93/13/ EHS, smernica Rady č. 87/102/EHS), dojednali aj rozhodcovskú doložku, obsiahnutú vo všeobecných obchodných podmienkach. Rozhodcovskú doložku súd považoval za neplatnú (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a v zmysle Smernice Rady č. 93/13/ EHS nekalú, lebo nebola so spotrebiteľom osobitne dojednaná, splývala vo formulárovej zmluve s ostatnými štandardnými zmluvnými podmienkami, spotrebiteľ mohol úverovú zmluvu ako celok buď odmietnuť alebo podrobiť sa zmluvným podmienkam vopred naformulovaným dodávateľom bez toho, aby mal možnosť náležitým spôsobom posúdiť obsah rozhodcovskej doložky a jej právne dôsledky. Táto doložka vytvorila v neprospech spotrebiteľa nerovnováhu práv a povinností účastníkov spotrebiteľskej zmluvy aj z toho dôvodu, že spotrebiteľovi sa v jej dôsledku odoprela ochrana poskytovaná ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Spor medzi účastníkmi mal byť rozhodovaný nie všeobecným ale rozhodcovským súdom, vopred určeným oprávnenou so sídlom v Bratislave. Dôsledkom tejto podmienky bolo aj to, že rozhodcovský súd oprávnenej priznal ako náhradu za nespĺnenie záväzku zo strany spotrebiteľa neprimerane vysokú sankciu, ako bola obsiahnutá vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úver, čím tento právny úkon svojim obsahom aj odporuje zákonu a prieči sa dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Neplatná rozhodcovská doložka, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, je absolútne neplatnou. Nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, exekúcia je preto neprípustná a súd ju z tohto dôvodu zastavil.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 27. júna 2013, sp. zn. 43 CoE 159/2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.), návrh oprávnenej na prerušenie konania zamietol. Aj podľa názoru

odvolacieho súdu bola v danom prípade medzi účastníkmi uzavretá spotrebiteľská zmluva v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a exekučný súd v rámci svojej zákonnej prieskumnej právomoci správne skúmal exekučný titul ex officio (R 58/1997). Zmluva, ktorá obsahovala neprijateľnú (neplatnú) podmienku v rozhodcovskej doložke, spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach. Po tomto výbere už nemala povinná faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať spor oprávnenej s povinnou, preto označený rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

Proti výroku uznesenia odvolacieho súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podala oprávnená odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Podľa jej názoru napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) a je nepreskúmateľné. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Proti potvrdzujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O.s.p.), 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), 3. rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.), 4. oprávnenej odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), 5. sa v konaní dopustili inej vady majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), najmä nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali náležité dokazovanie, 6. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žiadala uznesenia súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie prvostupňovému súdu; zároveň žiadala dovolacie konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) predložiť prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej.

Oprávnená v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bola už účastníčkou konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých – tak, ako aj v tomto prípade, podala odvolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu; najvyšší súd konanie o jej odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 7 ECdo 250/2013, 7 ECdo 255/2013, 7 ECdo 165/2013, 3 Cdo 28/2013, 3 Cdo 24/2013, 3 Co 7/2013 s tým, že odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa a najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 10 ods. 1 a 2 O.s.p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

II. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., skúmal najskôr, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 7 ECdo 250/2013, 7 ECdo 255/2013, 7 ECdo 165/2013, 3 Cdo 28/2013, 3 Cdo 24/2013, 3 Co 7/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, z určujúceho hľadiska išlo ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka, Exekučného

poriadku a zákona č. 244/2002 Z. z.). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

III. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 7 ECdo 250/2013, 7 ECdo 255/2013, 7 ECdo 165/2013, 3 Cdo 28/2013, 3 Cdo 24/2013, 3 Co 7/2013, a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),

2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O.s.p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012, sp. zn. 5 Cdo 205/2011, a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012, sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania. Na podporu týchto tvrdení dovolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 160/2013, v ktorom konštatoval, že vnútroštátny súd je povinný „vyšetrovaním“ ex offio zisťovať skutkový stav na účely efektívnej ochrany spotrebiteľa podľa úniového práva a takýmto postupom nedochádza k porušeniu práv oprávnenej na verejné prejednanie veci a vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom,
6. nedôvodnou sa javí preto i námietka oprávnenej, že jej súdy svojím postupom odňali možnosť konať pred súdom, keďže nebolo nariadené v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku ústne pojednávanie. Toto ustanovenie však bolo účinné až novelou zákona č. 230/2012 od 8.8.2012 do 31.12.2012. Stanovovalo povinnosť nariadiť pojednávanie v prípadoch zastavenia exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Súd prvého stupňa túto povinnosť nemal a odvolací súd jeho rozhodnutie ako

správne potvrdil, nakoľko rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo vydané pred účinnosťou novely dňa 4. apríla 2011,

7. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012),
8. skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p., v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Tieto právne závery (vid' 1. až 8.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade rozhodcovský rozsudok – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – nie je vykonateľný exekučný titul.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

V dovolaní sa napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (iba výskyt ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania oprávnenej). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012, a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011 a sp. zn. 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 236/2013).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Oprávnená z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť povinnej trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 2 O.s.p.). V konaní o jej dovolaní vzniklo procesne úspešnej povinnej právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnej náhradu trov týchto konaní, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. apríla 2014

JUDr. Oľga Trnková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková